

RAPORT ANUAL 2019

Cuvânt înainte

Prezentul raport de activitate vine să descrie în linii generale activitatea Biroului Național de Statistică (BNS) în anul 2019, cu totalitatea acțiunilor și măsurilor întreprinse în scopul producerii și prezentării datelor statistice necesare implementării și evaluării politicilor naționale în domeniul socio-economic. Conform misiunii generale ce-i revine, ca organ central ce coordonează activitatea statistică din țară, BNS a depus eforturi majore pentru a stabili relații mai bune de parteneriat cu furnizorii, producătorii și utilizatorii datelor statistice, a face mai transparente și mai bine înțelese principiile fundamentale de funcționare a domeniului statistic, metodologiile utilizate în statistică, precum și informația statistică propriu-zisă. Programul Lucrărilor Statistice (PLS) pe anul 2019, este principalul document care generalizează obligațiile pe care BNS le are în planul producerii datelor statistice necesare pentru asigurarea utilizatorilor interni și externi cu informații statistice, care corespund criteriilor esențiale de obiectivitate, calitate și performanță, conforme la metodologiile, standardele și practicile internaționale în domeniu. Trecut printr-un proces îndelungat de consultare cu producătorii de statistici oficiale și utilizatorii acestora, Programul reflectă totalitatea cerințelor informaționale ale societății în date statistice. În anul de referință s-a acordat prioritate cooperării statistice internaționale, care a devenit un pilon hotărâtor al armonizării statisticii naționale la standardele internaționale, fapt absolut necesar în condițiile respectării politicii statului de încadrare în organismele internaționale și aderare la Uniunea Europeană (UE).

În anul 2019 BNS a diseminat în premieră numărul populației cu reședință obișnuită pentru perioada 2014-2018. Aceste estimări au fost posibile datorită utilizării datelor privind traversările frontierei de stat de către persoanele fizice ale Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.

Anul 2019 a fost abundent și în parteneriate create între BNS și alte autorități, instituții, organizații internaționale. Este de menționat, în special, semnarea Acordului de colaborare statistică cu Institutul Național de Statistică al Bulgariei. Semnarea acordului are ca scop consolidarea colaborării în procesul de reformare a Sistemului Statistic Național al RM în conformitate cu principiile legislației UE în domeniul statistic.

Similar anilor precedenți, au existat și provocări la care BNS și-a mobilizat eforturile pentru a face față inițiativelor și obiectivelor propuse:

- revizuirea și completarea listei de indicatori ce țin de Obiectivele Dezvoltării Durabile (ODD)
- accesul insuficient la datele administrative pentru utilizarea acestora în scopuri statistice, fapt care ar diminua sarcina informațională sporită asupra respondenților și refuzul furnizării informației statistice de către unele instituții ale administrației publice centrale necesare pentru elaborarea statisticilor oficiale (PIB, măsurarea calitativă și completă a migrației externe)

- disciplina scăzută și creșterea ratei non-răspunsurilor respondenților, fapt ce afectează calitatea, acoperirea și reprezentativitatea datelor statistice
- organizarea instruirilor operatorilor de teren privind colectarea datelor în format electronic (pe tablete)
- disponibilitatea parțială a formularelor statistice pe platforma E-raportare, cât și probleme de raportare on-line
- tehnica învechită și defectă utilizată de specialiștii Centrelor regionale de statistică
- transferarea formularelor statistice în Ghișeul unic de raportare electronică
- eșantionul nou și rețeaua nouă de operatori de interviu pentru cercetările *Ancheta Forței de Muncă* (AFM) și cercetarea *Bugetelor Gospodăriilor Casnice* (CBGC)
- insuficiența de personal și a specialiștilor IT
- probleme în angajarea operatorilor de interviu pentru colectarea datelor în gospodării în cadrul cercetărilor: *Ancheta Forței de Muncă*, *Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice*, *Cercetarea Micilor Producători Agricoli* și pentru efectuarea listării locuințelor și gospodăriilor în cadrul studiului *Generații și Gen*.

Anul 2020, ca și 2019, urmează a fi unul cu multe provocări, BNS are obiective îndrăznețe de realizat:

- ✓ Elaborarea și adoptarea Legii privind Recensământul Populației și al Locuințelor runda 2020
- ✓ Implementarea proiectului de asistență tehnică al Uniunii Europene privind Reforma Administrației Publice în Republica Moldova
- ✓ Dezvoltarea unui serviciu web al BNS de efectuare a schimbului de date cu alte entități de stat prin intermediul platformei M-Connect
- ✓ Utilizarea datelor administrative în producția statistică în scopul reducerii sarcinii asupra respondenților și diversificării indicatorilor produși de BNS și multe altele.

De asemenea, Biroul Național de Statistică și-a propus elaborarea în anul 2020 a ***Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național pentru anii 2020–2030***, care va prioritiza obiectivele reflectate în documentele de politici ale statului în scopul asigurării cu date și informații statistice credibile, relevante, corecte, imparțiale și oportune, necesare societății în ansamblul ei și tuturor categoriilor de utilizatori de date statistice.

Realizările anului 2019, cât și obiectivele setate pentru anul viitor, plasează Sistemul Statistic Național la un nivel mai superior în procesul său de modernizare și dezvoltare, iar statistica oficială a țării își va consolida astfel, imaginea și locul pe care îl merită într-o societate modernă.

Vitalie VALCOV

Director General

Misiunea, viziunea și valorile sistemului statistic național

Direcțiile prioritare de dezvoltare trasate de Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2016-2020 stabilesc, în același timp, misiunea, viziunea și valorile pentru întreg sistemul statistic de care producătorii de statistici oficiale, în frunte cu Biroul Național de Statistică, se vor ghida în atingerea obiectivelor și rezultatelor propuse.

Misiunea SSN

Sistem Statistic Național (SNN) dezvoltat și durabil, care colectează, procesează și diseminează statistici oficiale obiective, credibile și în timp util, necesare pentru luarea/fundamentarea politicilor/deciziilor, cercetare, prognozare și informarea generală a societății.

Viziunea 2020

La orizontul anului 2020, Sistemul Statistic Național, coordonat de Biroul Național de Statistică va funcționa ca o structură integrată, coordonată, eficientă și inovativă, aliniată cadrului legislativ privind statistica oficială și Codului de Practici al Statisticilor Europene.

Valorile SSN

Realizarea misiunii și viziunii SSN va avea la bază un șir de valori care vor fi urmate de către statisticienii din țară, pentru a asigura respectarea Codului de Practici al Statisticilor Europene și Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale:

- 1) producem date și informații statistice de calitate și utile, bazate pe independență profesională și metodologii armonizate la standardele și normele europene și internaționale
- 2) diseminăm imparțial, echidistant și în timp util date statistice obiective și relevante către toți utilizatorii
- 3) funcționăm cu personal profesionist, devotat principiilor și normelor de funcționare a statisticii oficiale într-un stat democratic
- 4) colaborăm activ în cadrul Sistemului Statistic Național și cu sistemele statistice externe, răspunzând necesităților utilizatorilor, optimizând sarcina asupra respondenților de date și eficientizând procesele statistice
- 5) suntem transparenti cu privire la funcționarea, evoluția Sistemului Statistic Național, performanțe și progresul înregistrat.

Activitatea BNS

Dimensiunea instituțională

Activitatea unui oficiu de statistică este vastă și variată. Utilizatorii noștri, cei pentru care, de fapt, oficiul de statistică există, văd doar produsele finale: indicatorii așteptați, publicațiile, produsele interactive. Desigur că, toate acestea sunt posibile datorită procesului de producție statistică la toate etapele sale, începând de la planificarea unui exercițiu/cercetări statistice, organizarea cercetării propriu-zise și până la diseminarea rezultatelor acestora (modelul GSBPM).

Astfel, atunci când vorbim de producerea indicatorilor, trebuie să știm că pentru ca aceștia să ajungă în fața utilizatorilor, o multitudine de procese și specialiști sunt implicați: statisticieni, interviuatori, specialiști în planificare, management financiar, IT etc.

În anul de raport, suplimentar la activitatea în direcțiile de ramură, au fost și alte subdiviziuni care au contribuit la realizarea obiectivelor și producerea indicatorilor scontați: Direcția generală tehnologii informaționale, Direcția financiar-economică și contabilitate, Serviciul coordonare a colectării datelor în gospodării, Secția metode statistice.

Mai exact, în anul 2019 a fost implementat *noul eșantion master* pentru cercetările integrate din domeniul social (în cadrul gospodăriilor casnice) AFM și CBGC, ceea ce a condus la îmbunătățirea calității estimațiilor obținute în cadrul acestora.

A fost realizată extragerea de noi eșantioane de producători agricoli pentru componentele cercetării Micilor Producători Agricoli – 1-CMPA, „Producerea și vânzarea producției vegetale”, 2-CMPA, „Efectivul animalelor și păsărilor, producția animalieră obținută și vândută”, 3-CMPA, „Venituri și cheltuieli aferente activității agricole a micilor producători agricoli”.

A fost elaborată metodologia de eșantionare pentru studiul *Generații și Gen* (SGG) – design-ul eșantionului, pregătirea bazei spațiale a Unităților Primare de Eșantionare (UPE), inclusiv a datelor spațiale (parcele, construcții, străzi) și selectarea unităților de eșantionare pentru cele două trepte: la treapta I – selectarea UPE, la treapta II – selectarea gospodăriilor casnice.

Specialiștii BNS au studiat soluțiile privind trecerea treptată la colectarea datelor utilizând metode moderne de colectare, anume CAPI – interviurile personale asistate la computer.

În vederea modernizării metodelor de colectare a datelor, a fost organizat și desfășurat procesul de listare a locuințelor și gospodăriilor în format electronic (tablete) în cadrul studiului

Generații și Gen și a lucrărilor de pregătire către Recensământul Populației și al Locuințelor, runda mondială 2020.

Au fost preluate și prelucrate datele administrative referitor la traversarea frontierei de stat a persoanelor fizice de la Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, în vederea estimării migrației internaționale și a populației cu reședință obișnuită.

În cursul anului reprezentanții BNS au participat la lucrările grupurilor de lucru (intersectoriale) în parteneriat cu Agenția Relații Funciare și Cadastru la care suntem membri:

- privind partajarea datelor spațiale
- în vederea realizării Infrastructurii Naționale de Date Spațiale (INDS)
- privind ridicarea capacităților instituționale în cadrul INDS.

În contextul colaborării cu organisme internaționale, specialiștii BNS au beneficiat de experiența experților internaționali și naționali:

- dlui Antonio Natale, expert UNFPA, referitor la adaptarea aplicației de colectare a datelor georeferențiate (Census Fieldwork) pentru clădiri și locuințe la necesitățile naționale

- dlui Giulio Barcaroli, expert în domeniul eșantionării în cadrul proiectului, „Sprijin pentru Reforma Administrației Publice” (PAR) în Republica Moldova, cu scopul de a analiza situația la moment a cercetărilor *Ancheta Forței de Muncă și Bugetele Gospodăriilor Casnice* și a eșantionului de tip Master, în vederea detectării principalelor probleme existente la moment și elaborarea unor propuneri de eliminare sau minimizare a acestora
- dlui Eliahu Ben Moshe, doctor în științe statistice și demografice, analist, specialist în statistici sociale. expert UNFPA în domeniul demografiei, în scopul estimării pentru prima dată în istoria BNS, dar și a Republicii Moldova, a populației cu reședință obișnuită și a migrației internaționale, conform recomandărilor UE și ONU în domeniu
- dnei Maria Vremiş, expert național UNFPA în domeniul statistic (analiza și evaluarea datelor), în analiza datelor cu privire la traversările frontierei de stat a persoanelor fizice și estimarea migrației internaționale a Republicii Moldova, anii 2014-2018; identificarea indicatorilor ODD.

Direcția generală tehnologii informaționale (DGTI) a asigurat suportul direcțiilor de ramură în scopul executării cu succes a sarcinilor acestora. Suplimentar, DGTI a mărit fiabilitatea sistemului informațional statistic, a menținut copiile de rezervă, a actualizat soft-ul statistic și a repus în funcțiune sistemele de stocare a datelor, sistemele de virtualizare și înlăturare a defecțiunilor, a implementat protocolul securizat HTTPS prin configurarea și migrarea sistemelor web ale BNS pe platforma nouă cu utilizarea certificatelor securizate. De asemenea, a fost lărgită lista cutiilor poștale pentru toți colaboratorii BNS, inclusiv pentru Centrele regionale de statistică și organelor teritoriale pentru statistică. În anul de referință DGTI a elaborat Serviciul de vizualizare a principalilor indicatori din situațiile financiare pentru utilizatori și a elaborat aplicația web, care reglementează numărul rapoartelor statistice și termenii de prezentare a acestora, necesare agenților economici.

Situatii Financiare

Introducere IDNO IDNO sau CUIIO CUIIO Anul

2018

(51120)

Pentru fiecare căutare se introduce un nou cod-text din imagine.
Maxim 20 afisari pe zi!!!

Identificare

Situatii Financiare

Denumirea indicatorilor mii lei

Datele din situațiile financiare pot fi accesate pentru perioada 2015-2018.

Serviciul poate fi accesat pe prima pagină a site-ului www.statistica.gov.md, bannerul din partea dreaptă.

VIZUALIZEAZĂ SITUAȚIILE FINANCIARE

Spre informare: Pe zi pot fi efectuate până la 20 afișări!

În anul de referință a continuat organizarea schimbului de date administrative cu Serviciul Fiscal de Stat, Banca Națională a Moldovei, Agenția Servicii Publice, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

În anul 2019 ca urmare a implementării Hotărârii Guvernului 935/2018 cu privire la organizarea și funcționarea BNS, au fost finalizate procedurile de încadrare a personalului conform noii structuri și elaborate Fișele de post pentru funcțiile noi.

Activitatea Centrelor regionale pentru statistică

Obiectivele de bază ale Centrelor regionale pentru statistică (CRS) au constat în organizarea eficientă la nivel de unitate teritorială a proceselor de colectare a datelor de la unitățile raportoare, prelucrare corespunzătoare a informațiilor și diseminare a rezultatelor cercetărilor statistice în corespundere cu necesitățile și aspirațiile așteptate ale utilizatorilor.

În anul 2019 Centrele Regionale pentru Statistică au colectat circa 684,3 mii rapoarte de la circa 93 mii respondenți.

	Nr. chestionare	inclusiv e_raportare	domeniul economic total	domeniul social total
Total chestionare	70	27	68	2
inclusiv:				
lunare	4	3	4	–
trimestriale	17	9	17	–
semestriale	4		4	
anuale	45	15	43	2

Tabel: Chestionare statistice colectate și procesate de către CRS

Pe lângă activitatea de colectare și prelucrare a chestionarelor și formularelor statistice, reprezentanții CRS au oferit sprijin informațional la solicitarea diferitor utilizatori, fiind soluționate circa 3200 cereri de date statistice. Difuzarea informațiilor la solicitare s-a efectuat operativ, în baza respectării principiului transparenței și confidențialității datelor statistice, în conformitate cu prevederile legale în vigoare privind funcționarea statisticii oficiale în Republica Moldova. Cazurile de refuz ale satisfacerii solicitărilor de date statistice au ținut de confidențialitatea datelor individuale, divulgarea cărora contravine prevederilor Legii cu privire la statistica oficială în Republica Moldova și Codului de practici al statisticilor europene sau lipsa informațiilor.

Un număr mare de materiale au fost elaborate și difuzate diverselor categorii de utilizatori locali vizând situația social-economică a raionului/municipiului, pe domenii statistice distincte sub formă de rapoarte analitice (140), note informative (220) și informații operative (122), rapoarte sau tabele generalizate (în total 3691).

Personalul BNS

Dezvoltarea cu pași rapizi a tehnologiilor moderne, transformările profunde ale relațiilor socio-economice și ale realității în sine, implică și necesită anticiparea și planificarea schimbărilor corespunzătoare a cunoștințelor, capacităților și abilităților angajaților din toate sferele. Statistica nu este o excepție.

Biroul Național de Statistică este unica instituție din țară care are posibilitatea să ofere specialiștilor experiență în domeniul statisticii oficiale. Atât instruirile interne, cât și cele internaționale, oferă oportunități de creștere și dezvoltare profesională. Cunoașterea noilor metodologii și metode utilizate de către alte oficii de statistică cu experiență semnificativă în domeniu, posibilitatea de a învăța de la cei mai buni specialiști ai statisticii oficiale și academice sunt doar câteva din avantajele pe care le oferă postul de angajat al BNS.

Personalul Biroului Național de Statistică este avantajat din perspectiva obținerii cunoștințelor și dezvoltării abilităților, luând în considerație posibilitatea de a participa la instruiți interne și internaționale, la locul de muncă și în cadrul școlilor de vară. Partenerii de dezvoltare precum UNDP, Eurostat, UNECE, UNFPA, EFTA susțin în mod constant și dau curs solicitărilor din partea BNS la capitoul dezvoltarea resurselor umane.

În anul de raport, situația numerică la capitoul resurse umane arăta în felul următor:

***Tabel: Numărul de angajați și numărul funcționarilor publici
în cadrul Biroului Național de Statistică în 2019***

	<i>Biroul Național de Statistică</i>	<i>dintre care: operatori la cercetările AFM și CBGC</i>
<i>Efectivul-limită/numărul de unități aprobate</i>	705	150
<i>Numărul de angajați</i>	586	142
<i>Numărul de funcționari publici</i>	486	-
<i>dintre care: femei</i>	551	127

La 31 decembrie 2019, efectivul-limită a BNS a constituit 586 de unități de personal (inclusiv specialiști principali AFM și CBGC).

Pe parcursul anului 2019 raporturile de serviciu ale unor angajați au fost modificate prin careva modalități ca transfer, promovare și asigurarea interimatului unor funcții de conducere, la moment, temporar vacante. Astfel, în urma rezultatelor evaluării performanțelor profesionale, personale și în baza cunoștințelor și calificărilor acumulate, în aparatul central au fost transferați

într-o funcție publică 3 persoane. În aparatul central au fost promovați în funcția publică superioară 2 persoane. La fel, 2 funcționari publici au fost transferați în alte autorități publice. În această perioadă au fost încadrați în serviciul public 25 debutanți, iar confirmați 4 persoane, 8 funcționari publici urmează a fi confirmați în funcția publică pe parcursul anului 2020.

Procedura de evaluare a performanțelor profesionale s-a desfășurat până la 15 februarie 2020, „perioadă în care au fost evaluați toți funcționarii publici din BNS, inclusiv din cadrul Centrelor regionale de statistică, precum și șefii organelor desconcentrate. În urma evaluării, funcționarilor publici li s-a conferit următorul grad de calificare, în dependență de rezultatele procedurii de evaluare.

Indicatorii fluctuației și vechimii în muncă a personalului. Fluctuația funcționarilor publici s-a majorat, fiind în continuare o problemă majoră. Motivarea insuficientă a personalului, în special cea financiară în condițiile lipsei spațiului locativ, în deosebi pentru tineri, constituie una dintre cauzele principale a fluctuației sporite a personalului și este un impediment major în atragerea și menținerea tinerilor specialiști. Dinamica pentru ultimii trei ani relevă o tendință care necesită a fi abordată și soluționată.

Tabel: *Dinamica fluctuației personalului BNS*

	2017	2018	2019
Salariați eliberați în decursul anului, persoane	100	72	147*

** Lichidare funcție publică 73 persoane*

Analiza caracteristicilor de vârstă relevă tendințe contradictorii, dar care, de fapt, scot în evidență problemele instituției: atractivitatea scăzută a posturilor la BNS, fluctuația personalului în special a tinerilor specialiști etc.

Tabel: *Caracteristici de vârstă ale angajaților BNS*

	2017	2018	2019
Vârsta medie a angajaților (ani)	41,1	46,96	46,97
Ponderea tineretului sub 35 ani (%)	26,6	16,3	18,02
Ponderea persoanelor în vârstă pensionară (%)	27,5	31,29	27,7

Diseminarea informației statistice

Diseminarea informației statistice este o parte componentă a activității BNS și vizează toate domeniile de activitate statistică, destinată asigurării tuturor categoriilor de utilizatori cu informație statistică oportună și de calitate. La modul general, diseminarea informației statistice presupune organizarea managementului comunicării atât interne, cât și externe, asigurarea circulației corecte și eficiente a informației între publicul larg și BNS, precum și popularizarea într-o formă larg accesibilă a rezultatelor activității BNS.

Diseminarea datelor statistice se realizează în conformitate cu legislația europeană și națională în vigoare și cu prevederile Codului de practici al statisticii europene, respectând principiile transparenței, simultaneității și confidențialității datelor statistice. Întreaga activitate de diseminare a informațiilor statistice s-a desfășurat în condiții de maximă eficacitate și operativitate, toate categoriile de utilizatori având acces simultan la informațiile statistice.

Relația directă cu utilizatorii de date statistice

În anul 2019 numărul total al cererilor de informații statistice primite a fost de 4399 – aparatul central și oficiile teritoriale de statistică - (dintre care 137 solicitări din străinătate). Din numărul total, 595 răspunsuri au fost expediate prin poșta electronică. Contra cost au fost soluționate 343 cereri de informație statistică. În urma examinării structurii solicitărilor pe domenii, trebuie menționat faptul că, acestea sunt structurate relativ egal în statisticile economice și cele sociale.

Activitatea de diseminare a constat și în acordarea de asistență tehnică unui număr considerabil de solicitări telefonice vizând comunicarea unor indicatori existenți în publicațiile statistice și comunicate de presă. De asemenea, privind disponibilitatea datelor și metadatelor, consultanță în utilizarea informațiilor statistice și altele.

Mass-media a manifestat un interes deosebit față de informația statistică atât prin abonarea la datele și informațiile operative, prin care au primit peste 142 de comunicate de presă emise de BNS pe parcursul anului 2019, cât și prin cererea directă de informații statistice prin intermediul serviciului de presă și altor facilități de diseminare.

Site-ul BNS

Pagina web a Biroului Național de Statistică www.statistica.gov.md continuă să fie cel mai important instrument de diseminare a datelor, care conține informații de ordin general pentru informarea oricărui vizitator privind principalele informații statistice prin seria de comunicate de presă, publicații statistice, metadata și clasificări statistice utilizate în realizarea cercetărilor statistice.

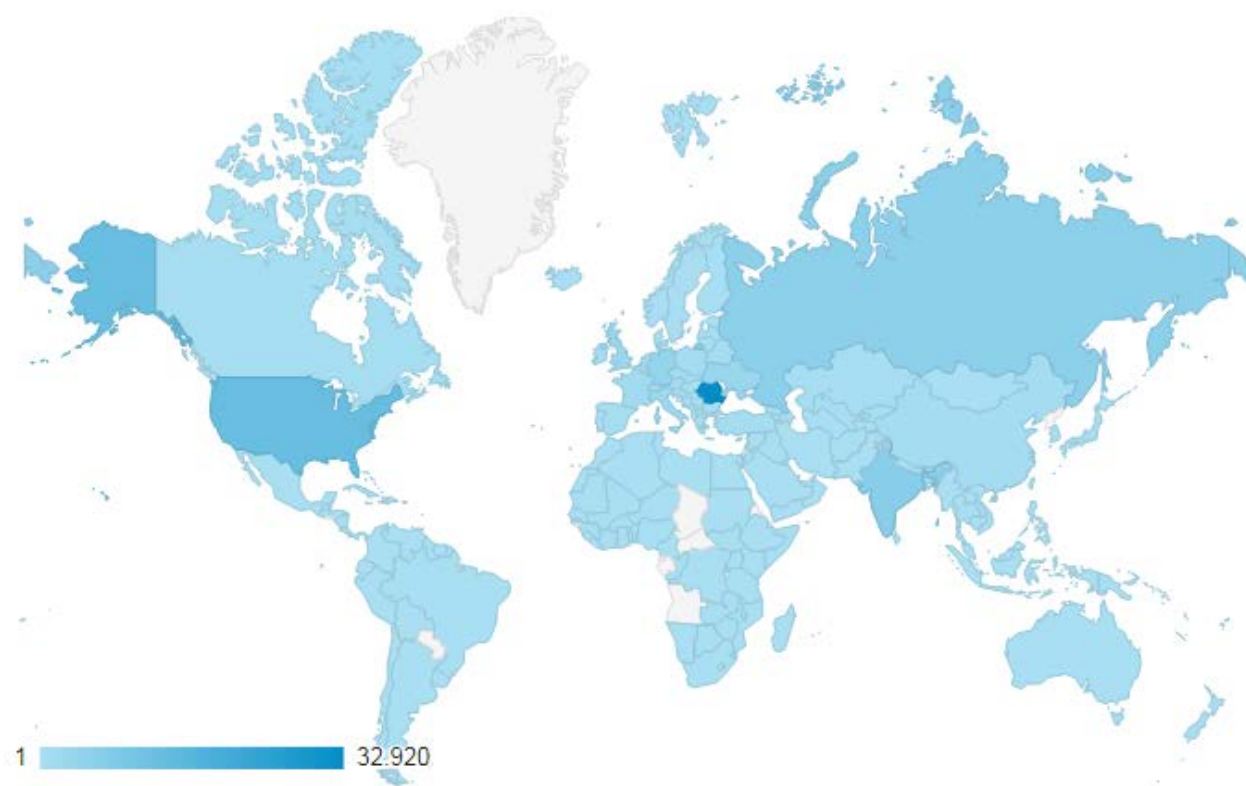
Unul din obiectivele activității de diseminare este promovarea produselor de diseminare on-line ale Biroului, cât și formarea culturii de căutare a informației statistice pe Internet, care au fost realizate prin intermediul diferitor acțiuni de modernizare și îmbunătățire a acestor instrumente. Pe parcursul anului 2019 site-ul a fost vizitat de peste **271 mii utilizatori**, care l-au accesat **de peste 562 mii ori** și au afișat circa **1,7 milioane pagini**. Durata medie a unei vizite a fost de 3 minute. Raportul utilizatorilor noi față de cei care se reîntorc a fost de 24 la 76.

Site-ul a fost accesat de persoane din diverse țări ale lumii (184). Cele mai multe accesări sunt din Republica Moldova (67%), fiind urmată de România (12,1%), SUA (4,9%), India (2,4%), Rusia (2,2%), Germania (1,5%), Ucraina (1,3%), Marea Britanie (1,1%), Italia (1,0%), Franța (0,6%) etc.

Numărul de accesări de pe un dispozitiv mobil a fost de circa 81,4 mii vizite. Din total accesări, cele de pe un telefon mobil au fost de 28,8% și de pe o tabletă – 1,1%.

Site-ul a fost accesat în mare parte prin intermediul motoarelor de căutare (66,6%), accesare directă (22,8%), prin intermediul unei referințe (8,7%) și prin intermediul unei recomandări din rețelele sociale (1,8%).

Acoperirea geografică a accesărilor site-ului www.statistica.gov.md (excluzând Republica Moldova)

Cele mai vizualizate comunicate de presă au fost: *Minimul de existență în anul 2018*, *Comerțul exterior în anul 2018*, *Produsul intern brut în anul 2018*, *Forța de muncă în anul 2018*, *Numărul populației cu reședință obișnuită în Republica Moldova pe sexe și grupe de vârstă la începutul anului 2019*. Cele mai accesate noutăți au fost cu privire la numărul revizuit al populației Republicii Moldova și datele despre migrația internațională, publicația *Conturi Naționale* și regionale, publicarea *Anuarului Statistic*, lansarea Serviciului de vizualizare a principalilor indicatori din situațiile financiare.

În căutarea indicatorilor statistici, vizitatorii site-ului BNS au accesat cel mai des următoarele pagini tematice: *Populație, Statistica salarizării, Nivelul de trai al populației, Forța de muncă, Conturi naționale și Agricultură.*

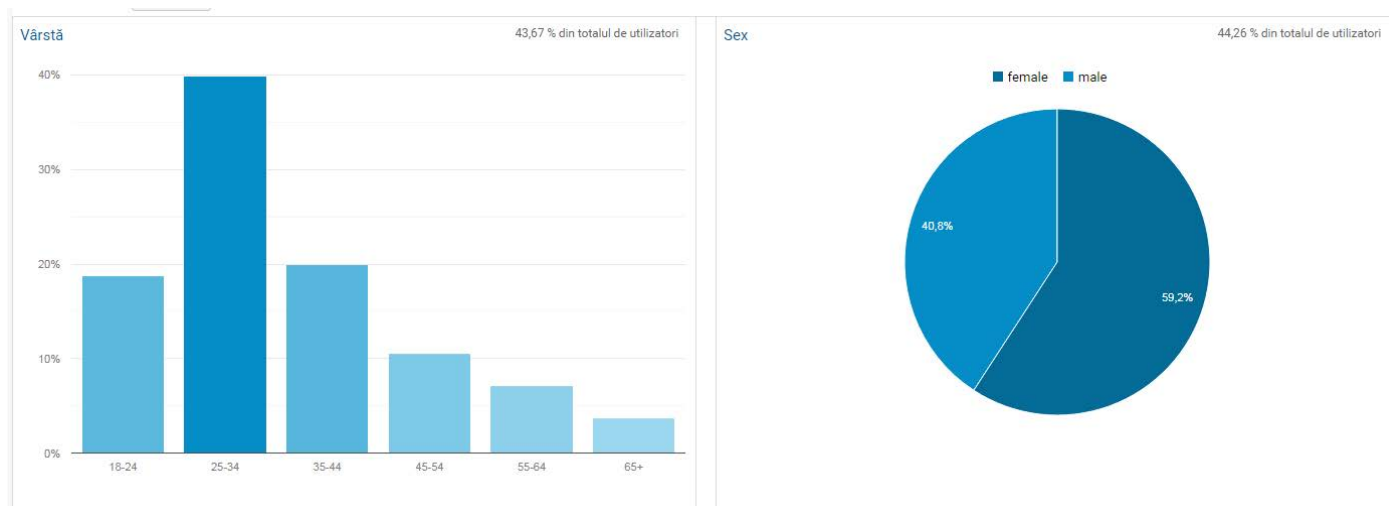
Banca de date statistice „StatBank”

Volumul informației diseminate prin intermediul băncii de date „StatBank” <http://statbank.statistica.md> crește în fiecare an, numărul tabelor fiind de 1063 (+243 față de 2018). În anul de referință banca de date a devenit un instrument și mai popular, fiind vizitată de mai mulți utilizatori. Astfel, în anul 2019 banca de date a fost vizitată de circa 57,6 mii utilizatori (+8,8% față de 2018), care au accesat banca de peste 124 mii ori (+4%), afișând circa 1 milion pagini.

Cele mai populare tabele au fost cele ce vizează *populația cu reședință obișnuită, suprafața însămânțată, producția și roada medie pe culturi agricole, minimul de existență, populația stabilă pe raioane, comerțul exterior pe grupe de țări, câștigul mediu lunar salarial etc.*

În medie pe zi banca de date a fost accesată de circa 340 ori, iar 22,6% din utilizatori au accesat banca pentru prima dată.

Distribuția accesărilor pe sexe și vârste

Publicațiile statistice

O componentă importantă constituie și diseminarea informației prin intermediul publicațiilor statistice, care s-a concretizat pe parcursul anului 2019 în realizarea a 21 publicații statistice, dintre care 2 cu o periodicitate trimestrială vizând starea și evoluția vieții sociale, demografice, economice și culturale a țării.

Cele mai importante lucrări de sinteză realizate în perioada menționată au fost: *Anuarul statistic al Republicii Moldova*, *breviarul statistic, Moldova în cifre*, *Statistica teritorială* și *Buletinul statistic trimestrial*.

Toate publicațiile statistice au fost elaborate în versiune electronică, fiind plasate pe pagina web a BNS. *Anuarul Statistic al Republicii Moldova, ediția 2019*, a fost editat și sub formă de carte.

Cele mai accesate publicații pe site-ul oficial în anul de raport au fost: *Anuarul Statistic*, *Resursele naturale și mediul înconjurător*, *Balanța energetică a Republicii Moldova*, *Statistica teritorială*, *Buletinul statistic trimestrial* și „*Chișinău în cifre*”.

Republica Moldova – în top 20 țări din lume după disponibilitatea și deschiderea datelor statistice oficiale

Pe 3 martie 2019, s-a celebrat pe plan mondial **Ziua Datelor Deschise**. În ajunul acestei zile, organizația *Open Data Watch* a anunțat oficial rezultatele evaluării gradului de disponibilitate și deschidere a statisticilor oficiale în 178 țări ale lumii, care a avut loc pentru al 4-lea an consecutiv. Conform acestui studiu, **Republica Moldova s-a clasat pe locul 19 în lume și locul 3 în Europa de Est** după disponibilitatea și deschiderea datelor statistice oficiale.

ODIN reprezintă o evaluare a disponibilității și deschiderii datelor diseminate pe paginile web oficiale ale oficiilor de statistică națională. În cazul Republicii Moldova a fost evaluată pagina web a Biroului Național de Statistică www.statistica.gov.md și Banca de date <http://statbank.statistica.md>.

Diseminarea prin rețelele de socializare

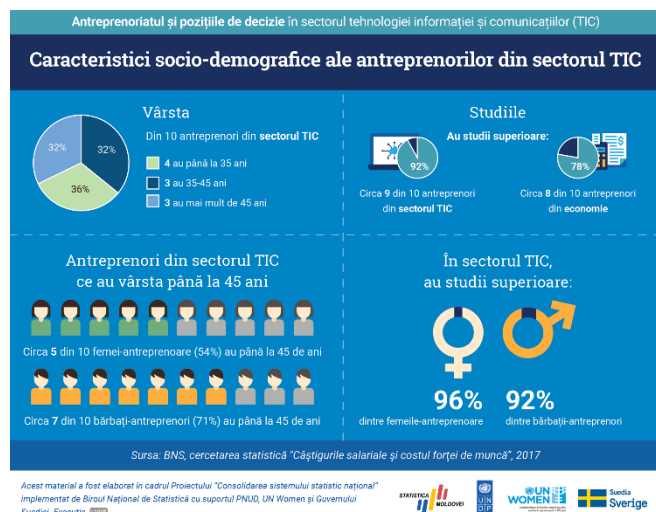
În anul 2019, urmând exemplul ultimelor tendințe în conținutul postărilor distribuite de BNS pe rețelele de socializare (în total 101 postări), s-a pus accentul pe vizualizarea grafică (fotografii, infografice și clipuri video) pentru a avea un impact și o interacțiune mai mare cu utilizatorii. Cel mai mare impact l-au avut infograficele (74). Acestea și clipurile video au fost create în special cu ocazia

15	 Ireland	Northern Europe
15	 Lithuania	Northern Europe
17	 Estonia	Northern Europe
18	 Korea, Rep.	Eastern Asia
19	 Moldova	Eastern Europe
20	 Czech Republic	Eastern Europe
21	 Spain	Southern Europe
22	 Mexico	Central America
23	 Australia	Australia and New Zealand
24	 Austria	Western Europe

diverselor zile internaționale, comunicate cu date statistice.

Pe rețeaua de socializare Facebook, pagina BNS avea la sfârșitul anului peste 4940 aprecieri. Persoanele care au apreciat pagina sunt preponderent din Republica Moldova, România, Marea Britanie, Italia, Germania, Franța. Pagina BNS pe rețeaua de socializare Twitter a devenit în 2019 mai populară și are circa 800 urmăritori.

Infografice postate pe rețelele de socializare:

Chișinău în cifre, 2018 față de 2017

Întâlnire cu utilizatorii privind îmbunătățirea site-ului BNS

La 10 decembrie a fost organizată o întâlnire cu cei mai activi utilizatori ai paginii web pentru un schimb de opinii privind experiența de utilizare și navigare a paginii web a BNS. Experții au oferit propuneri de îmbunătățire a site-ului și a design-ului. Sugestiile și recomandările vor fi luate în considerație la etapa de proiectare a unei noi pagini web care a început în anul curent și va continua în următorii ani.

Pregătirea organizării Recensământului Populației și al Locuințelor, runda mondială 2020

În anul 2023 Republica Moldova va efectua Recensământul Populației și al Locuințelor (RPL). Organizarea și desfășurarea RPL reiese din următoarele necesități:

1. recensământul oferă o posibilitate unică de a culege toată informația despre fiecare persoană în același timp și în ansamblu, obținând, astfel, combinarea tuturor indicatorilor înregistrați. Fără de aceste date statistice detaliate și dezagregate pe populație, locuințe și gospodării casnice la cea mai mică unitate administrativ-teritorială a țării este imposibilă prognozarea și administrarea ulterioară a dezvoltării social-economice a țării și a unităților administrativ-teritoriale
2. rezultatele Recensământului Populației și al Locuințelor (RPL) servesc drept bază pentru estimările anuale ale numărului populației cu reședința obișnuită (între două recensăminte), care, la rândul său, este baza estimării tuturor indicatorilor socio-economici utilizați la nivel național pentru elaborarea de politici, planificare financiară, organizarea proceselor electorale, dar și pentru raportarea la organisme internaționale (inclusiv ONU, FMI etc.)
3. rezultatele recensământului prezintă un mare interes pentru un cerc larg de utilizatori, inclusiv: organele puterii legislative și executive de diferite niveluri, instituțiile de știință, cultură și politică, organizațiile de cercetări și proiectări etc. Beneficiari ai RPL pot fi considerați toți locuitorii țării, deoarece multe decizii administrative ca

dezvoltarea infrastructurii, construcția spitalelor, școlilor și altor obiecte de menire socială, sunt adoptate în baza datelor despre populație obținute la recensământ și pot aduce folos fiecăruia

4. informația amplă despre populația țării, oferită de recensământ este necesară și organizațiilor internaționale care acordă Republicii Moldova suport întru realizarea diverselor programe de dezvoltare și reforme în diferite sectoare. În cele din urmă, datele recensământului se utilizează masiv la elaborarea politicilor social-economice ale țării direcționate spre dezvoltarea economiei, creșterea bunăstării populației și a calității vieții, ameliorarea situației demografice.

Conform regulamentului Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene (nr.763/2008) privind Recensământul Populației și al Locuințelor, BNS în anul de raport a elaborat proiectul Legii cu privire la RPL, runda 2020. În acest context au fost efectuate 3 ședințe ale grupului de lucru pe recensăminte și au demarat consultări a chestionarelor în cadrul BNS, în vederea elaborării programului de recensământ.

Cooperare internațională

Luând în considerație specificul domeniului și activității, statistica oficială se poate moderniza și poate evolua doar fiind activ implicată în schimbul de experiență cu oficiile de statistică ale altor state și cooperarea internațională cu oficii de statistică, organizații internaționale și regionale, instituții academice. Pe de altă parte, statisticile produse în baza metodologiilor și clasificatoarelor internaționale acordă relevanță și putere informației pe care o conțin, permit comparațiile dintre țări și diferite perioade de timp. Necesitatea producerii datelor statistice conform standardelor internaționale a devenit un imperativ al zilei, care se încearcă a fi respectat de toate țările din lume indiferent de nivelul de venituri și dezvoltarea economică.

În anul 2019 Biroul Național de Statistică a semnat un Acord de colaborare statistică cu Institutul Național de Statistică al Bulgariei. Acest Acord este parte a Acordului de Asociere (Titlul IV, Capitolul 6 Statistici) între Republica Moldova și Uniunea Europeană, semnat la Bruxelles 27.06.2014. Semnarea acordului are drept scop consolidarea colaborării în următoarele domenii de interes:

- asistență în procesul de reformare a Sistemului Statistic Național al RM
- promovarea dezvoltării sistemului statistic moldovenesc și a celui bulgar în conformitate cu principiile legislației UE în domeniul statistic
- promovarea dezvoltării Sistemului Integrat de Management al Metadatelor
- organizarea consultărilor, seminarelor și conferințelor comune în scopul studierii noilor tendințe și a experienței avansate privind activitatea organelor statisticii oficiale
- implementarea și aplicarea standardelor internaționale, în special celor ale UE.

Menționăm că, Institutul Național de Statistică al Bulgariei a mai acordat asistență Biroului, organizând cursuri de formare în domeniul statistic pentru tinerii statisticieni.

În 2019, cooperarea internațională a Biroului Național de Statistică cu alte oficii de statistică, organizații internaționale, instituții academice în cadrul proiectelor de cooperare internațională a avut următoarele obiective:

- perfecționarea cadrului legislativ și cel strategic în domeniul statisticii oficiale conform ultimelor evoluții și a celor mai bune practici în domeniu
- armonizarea indicatorilor statisticii naționale la standardele europene și cele internaționale; îmbunătățirea sistemului de indicatori socio-economici (inclusiv colectarea datelor) și a metodologiilor de colectare

- îmbunătățirea capacităților BNS și ale altor ministere de ramură pentru producerea și utilizarea datelor și indicatorilor statistici în timp util și la nivelul necesar de dezagregare după sex, vârstă și dimensiune geografică
- îmbunătățirea accesibilității datelor prin îmbunătățirea sistemului de diseminare, a practicilor și instrumentelor de diseminare
- îmbunătățirea culturii statistice a utilizatorilor de date pentru facilitarea și utilizarea sporită a datelor accesibile pentru procesele de luare a deciziilor bazate pe evidențe
- consolidarea cooperării dintre Biroul Național de Statistică și alți producători de statistici, deținători de date administrative, sectorul academic, mass-media etc.

În anul de raport cooperarea internațională a fost organizată în scopul realizării obiectivelor de integrare europeană și armonizare la standardele internaționale și cele europene și anume:

- organizații internaționale (Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială, Organizația Națiunilor Unite, inclusiv UNICEF, UNESCO, UNFPA, UNDP, UNWOMEN, FAO, OIM, OMS, ILO, UNECE, Eurostat, USAID, Comitetul de Statistică al CSI)
- oficii de statistică ale statelor UE (Statistica Poloniei, Institutul de Statistică al României, Statistica Lituaniei, Institutul de Statistică al Italiei)
- oficii de statistică ale statelor membre CSI (Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Ucraina, Kazahstan, Federația Rusă, Kârgâzstan, Tadjikistan).

Instrumentele prin intermediul cărora are loc cooperarea în domeniul statisticii, schimbul de experiență și consolidarea relațiilor cu oficiile de statistică ale altor țări, dar și cu reprezentanți ai organizațiilor internaționale din domeniu sunt:

- ***Memorandumul de înțelegere între Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova și Eurostat*** privind schimbul de date statistice pe comerțul exterior (semnat la 07.07.2002)
- ***Proiectul Comun UNDP, UNFPA, UNWOMEN, UNICEF, „Consolidarea sistemului statistic național”***, cu finanțarea Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, privind efectuarea evaluării aprofundate a mai multor domenii statistice și a conformității acestora cu Compendiul cerințelor pentru datele statistice al UE
- ***Proiectul, „Anchete statistice agricole și forestiere ca bază pentru îmbunătățirea politicii de stat în domeniul agriculturii și silviculturii”***
- ***Proiectul Statistici prin Parteneriatul estic (STEP) 2019-2021***
- asistență tehnică pentru BNS în cadrul ***Proiectului Reforma Administrației Publice (PAR)***
- ***Programul de cooperare tehnică FAO (TCP), TCP/MOL/37XX (654222).***

Metodele de implementare a acordurilor și a memorandumurilor sus-menționate, dar și a proiectelor de asistență tehnică au fost diverse, anume:

Misiunea de inițiere în cadrul Proiectului Regional de Cooperare Statistică, „Statistici prin Parteneriatul Estic”

În perioada 18-21 martie 2019, Biroul Național de Statistică (BNS) a fost gazda Misiunii de inițiere în cadrul Proiectului Regional de Cooperare Statistică, „Statistici prin Parteneriatul Estic” (STEP). Proiectul lansat de către Oficiul de Statistică al UE (EUROSTAT) este finanțat de către UE și va avea o durată de 34 luni. Direcțiile prioritare vizează statistica economică, statistica socială, managementul statistic privind organizarea și gestionarea sistemului statistic național, calitatea, pregătirea resurselor umane și relațiile cu utilizatorii în țările Parteneriatului Estic (PaE) și anume: Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova, Ucraina.

Echipa de experți a proiectului a fost reprezentată de dl Jean Paul Blandinieres, lider de echipă al STEP, dl Thierry Coulet, expert principal în statisticile macroeconomice, dna Gereltuya Altankhuyag, expert principal în domeniul statisticilor sociale, dna Beata Susterova, lider de proiect, dna Angela Gusnak și dl Florian Bodin, manageri de proiect.

Obiectivul general al proiectului este consolidarea bazei evidențelor statistice prin statistici oficiale mai multe și de o calitate mai bună produse în țările PaE, în conformitate cu Codul de practici al statisticilor europene și cu obiectivele PaE. Unul din scopuri este îmbunătățirea producției și diseminării statisticilor calitative în țările PaE. De asemenea, se urmărește creșterea nivelului de armonizare a metodologiei atât între țări, cât și cu UE, consolidarea capacității instituționale a oficiilor naționale de statistică din regiune, dar și sprijinirea dezvoltării politicilor bazate pe dovezi prin îmbunătățirea colaborării și coordonării între oficiile naționale de statistică, factorii de decizie și instituțiile de resort.

Biroul Național de Statistică este furnizor de experiență pentru Comitetul de Stat pentru Statistică al Turkmenistanului

În perioada 23-24 mai 2019, reprezentanta Comitetului de Stat pentru Statistică al Turkmenistanului, dna **Aida Ishhanova**, șef-adjunct al Departamentului de statistică și analiză a gospodăriilor casnice, s-a aflat într-o vizită de studiu la Biroul Național de Statistică (BNS) în vederea obținerii experienței, dar și a celor mai bune practici ce urmează a fi implementate în scopul îmbunătățirii domeniului statistic - Nivelul de trai al populației.

În cadrul vizitei de studiu, reprezentanta CCS al Turkmenistanului a făcut cunoștință cu studiul cercetarea națională, **Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC)**, precum și cu etapele de organizare și gestionare a studiului respectiv.

Agenda 2030

În anul 2019 BNS a finalizat revizuirea indicatorilor de monitorizare a implementării Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) până în 2030 și descrierea metodologică a acestora în baza metadatelor globale ale ONU și a avizelor instituțiilor identificate ca surse de date. Activitatea s-a desfășurat în corespundere cu angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova privind implementarea Agendei Globale 2030 și ținând cont de rezultatele adaptării Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) la contextul național, în parteneriat cu PNUD.

BNS a organizat ședințe de consultare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) cu instituțiile responsabile de producerea și monitorizarea ODD.

Procesul respectiv a avut drept scop reevaluarea gradului de disponibilitate a indicatorilor ODD produși în țară vis-a-vis de lista globală de indicatori (<https://unstats.un.org/sdgs/indicators/database/>) și aprecierea gradului de conformitate a indicatorilor cu metodologiile internaționale. De asemenea, dat fiind reorganizarea autorităților publice centrale, precum și a domeniilor de activitate gestionate, a fost necesară și revizuirea instituțiilor responsabile pentru livrarea și/sau producerea datelor, identificarea instrumentelor existente de colectare a datelor și a necesităților de îmbunătățire a capacităților naționale de producere și utilizare a indicatorilor ODD.

Setul de indicatori ODD revizuit va fi utilizat de către autoritățile statului pentru analiza situației din domeniile de activitate gestionate, ajustarea/elaborarea strategiilor sectoriale și politicilor publice, monitorizarea impactului acestora asupra grupurilor vulnerabile în procesul de implementare a Strategiei Naționale de Dezvoltare Durabilă Moldova 2030, precum și pentru raportarea progresului obținut de Republica Moldova în realizarea Agendei Globale 2030 în cadrul Evaluării Naționale Voluntare (*National Voluntary Review/VNR*) la Forumul Politic de Nivel Înalt din cadrul ONU din 2020.

În acest context, BNS a compilat lista de indicatori ODD revizuiți și descrierea metodologică (metadatele) a acestora, în baza metadatelor globale ale ONU și a contribuțiilor instituțiilor naționale consultate și le-a prezentat spre avizare autorităților publice centrale și altor instituții conform listei identificate ca surse de date pentru indicatorii ODD.

Au fost colectate datele pentru anii 2010-2018 pentru indicatorii ODD produși la nivel național. Setul respectiv de indicatori ODD și valorile acestora vor fi utilizate la elaborarea primului Raport de Evaluare Voluntară Națională pentru implementarea Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030, ce urmează a fi prezentat la Forumul Politic de Nivel Înalt al ONU în iulie 2020. În anul ce urmează

BNS va aproba indicatorii de monitorizare a implementării Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă până în 2030 și descrierea metodologică a acestora.

NAȚIONALIZAREA
INDICATORILOR
PENTRU OBIECTIVELE
DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Dimensiunea de producție a statisticii oficiale

Conturi naționale

Indicatorii macroeconomici sunt unii dintre cei mai solicitați pentru analiza situației și performanțelor economice în țară. Dar, deși Moldova este o țară mică, este evident că există deosebiri dintre regiunile sale de dezvoltare. Conturile regionale, Produsul Intern Brut Regional (PIBR), în special, fac parte dintre cei mai importanți indicatori scopul cărora constă în obținerea indicatorilor macroeconomici care oglindesc nivelul de dezvoltare a regiunii, obiectiv determină rolul și locul regiunii în economia țării pentru evaluarea eficienței politicilor regionale.

Activitatea în cadrul statisticii macroeconomice a fost axată ca și în anii precedenți, pe racordarea la standardele internaționale și cele europene a metodologiei și anume a fost finalizată implementarea metodologiei Sistemului Conturilor Naționale a Organizației Națiunilor Unite, versiunea 2008, (SCN ONU-2008), în vederea indicatorilor ce influențează mărimea Produsului Intern Brut (PIB). A fost efectuată recalcularea în conformitate cu metodologia SCN ONU 2008 a datelor anuale ale PIB pe metodele de resurse (total pe economie și activități economice) și utilizări (total pe economie și spart pe cele șapte agregate) pentru perioada 2010-2018, prețuri curente, comparabile și prețurile unui an de bază (anul 2010). Au fost reconciliate calculele trimestriale ale PIB (pe categorii de resurse și categorii de utilizări) cu cele anuale pentru perioada 2010-2018, prețuri curente, prețuri medii anuale, prețurile anului precedent și prețurile unui an de bază (anul 2010). A fost efectuată ajustarea sezonieră a PIB pentru calculele trimestriale reconciliate cu cele anuale.

Direcția Conturi Naționale a prelucrat datele privind evenimentele vitale primare în format electronic online și evaluarea calității acestora:

- a recalculat în conformitate cu criteriul definitoriu la clasificarea întreprinderilor mici și mijlocii, PIB pentru întreprinderile mici și mijlocii pentru perioada 2016-2018
- a aprobat și completat lista de indicatori din domeniul Conturilor Naționale ce țin de Obiectivele Dezvoltării Durabile (ODD) pentru perioada 2010-2018.

Informațiile statistice rezultate în urma efectuării acestor activități au făcut subiectul publicației din domeniu. În anul 2019 a fost elaborată publicația tematică, **„Conturi Naționale și Conturi Regionale”** care conține:

- principalele definiții ale Sistemului Conturilor Naționale
- rate specifice Conturilor Naționale
- dinamica indicatorilor macroeconomici la nivel național pentru anii 2011-2018
- Sistemul Conturilor Naționale, integral (conturi consolidate, conturi pe sectoare instituționale, conturi pe activități economice, conturi economice integrate) pentru anul 2018
- PIB pe forme de proprietate, anul 2018
- PIB pentru întreprinderile mici și mijlocii pentru anii 2016-2018
- PIBR pentru anul 2017, integral
- dinamica PIBR, anii 2013-2017
- indicele disparității PIBR pentru anii 2013-2017.

În cursul anului de raportare a fost evidentă colaborarea cu instituțiile guvernamentale și organismele internaționale. Cu Ministerul Economiei și Infrastructurii s-a conlucrat în aspectul pronosticului indicatorilor macroeconomici și analizei indicatorilor macroeconomici.

Cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului s-a lucrat asupra elaborării indicatorilor pe regiuni de dezvoltare. Cu Ministerul Finanțelor, Ministerul Apărării, Banca Națională, Comisia Națională a Pieții Financiare, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Fiscal de Stat, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Serviciul Vamal, s-au asigurat reciproc informațiile în baza acordurilor încheiate și schimbului reciproc cu indicatori elaborați în baza informațiilor obținute, prestări de informații privind evoluția și analiza indicatorilor macroeconomici și compilarea contului financiar.

O altă colaborare fructuoasă a Direcției Conturi Naționale a fost cu Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială, Comisia Economică a Națiunilor Unite pentru Europa, EUROSTAT, DFID, Comitetul Interstatal pentru Statistică a Comunității Statelor Independente în vederea suportului metodologic și a schimbului de informații.

Statistica prețurilor

Principală activitate a acestui domeniu în anul de referință a fost elaborarea și prezentarea în termeni oportuni a unuia dintre cei mai solicitați indicatori statistici: indicele prețurilor de consum (IPC), destinația de bază a căruia este de a măsura schimbările în dinamică a nivelului general al prețurilor la produsele și serviciile procurate pentru consum de către gospodăriile populației din țară. IPC este un indice lunar și se calculează numai pentru elemente care intră în consumul direct al populației, fiind excluse: consumul de bunuri și servicii din producția proprie a gospodăriei casnice, cheltuielile sub formă de investiții și acumulare, dobânzile plătite la credite, ratele de asigurare, amenzile, impozitele etc., precum și cheltuielile aferente plății muncii pentru producția (agricolă etc.) gospodăriilor individuale.

Metodologia de calcul a IPC corespunde recomandărilor organismelor internaționale, în special cele expuse în manualul Indicii Prețurilor de Consum, elaborat de Oficiul Internațional al

Muncii (OIM), FMI, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), Eurostat, Banca Mondială.

Conform planului de acțiuni pentru realizarea Programului Comparabilității Internaționale (PCI) a Produsului Intern Brut și a parității puterii de cumpărare a valurilor naționale Runda Globală 2017, Direcția statistică prețurilor a continuat lucrările de analiză a tabelelor diagnostice cu diferite variante de calcul a PPC (a câte 8 variante) pentru mărfuri investiționale, materiale de construcție, mărfuri de consum și servicii prestate populației incluse în PCI. Au fost concretizate prețuri, au fost completate chestionare cu informația concretizată și transmise Coordonatorului PCI. Au fost verificate și aprobate tabele diagnostice cu calculele finale ale PPC.

Pentru construirea Indicelui Armonizat al Prețurilor de Consum (IAPC) cu țările CSI a fost pregătită informația privind indicii prețurilor de consum la grupele de indici (291 grupe) incluse în calcularea acestui indicator.

Lunar, în cursul anului de raport au fost elaborate informații operative lunare și rapoarte trimestriale privind evoluția indicilor prețurilor de consum (IPC).

Totodată, în anul 2019 au fost menținute relațiile bune de colaborare în domeniu cu instituțiile guvernamentale precum Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale; cu instituțiile nonguvernamentale ca BNM, Instituții de cercetări, Universități, Confederația Sindicatelor, Confederația Națională a Patronatului, cu persoane fizice și juridice; cu instituțiile internaționale, printre care Banca Mondială, Fondul Monetar Internațional, Comitetul pentru Statistică al CSI.

Statistica comerțului exterior

Activitatea BNS în domeniul statisticii comerțului exterior a fost axată pe elaborarea și diseminarea datelor statistice autentice și relevante, care ar satisface cerințele utilizatorilor locali și din afara țării.

În scopul obținerii informațiilor statistice oportune și veridice în acest domeniu de activitate, este indiscutabilă importanța conlucrării sistematice și productive cu Serviciul Vamal din țară, în vederea utilizării Normelor metodologice privind statisticile comerțului exterior de mărfuri și Clasificatoarelor unice de interes general aliniate la standardele ONU și regulamentele Uniunii Europene, îmbunătățirii calității datelor obținute din declarațiile vamale, respectării principiilor și standardelor de calitate și confidențialitate a datelor statistice de comerț exterior.

Cu regularitate a fost actualizată informația statistică din bazele de date pe comerțul exterior de mărfuri, întru asigurarea continuității datelor statistice, informația analitică fiind reflectată în notele informative elaborate și difuzate lunar în adresa instituțiilor de conducere și economice ale țării, mass-media și plasate pe pagina web a BNS.

Este de menționat că, în anul de referință specialiștii BNS au elaborat și diseminat (prin intermediul poștei electronice) în adresa Președinției, Ministerului Economiei și Infrastructurii, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, ministerelor de resort, Ambasadelor Republicii Moldova acreditate în străinătate, Camerei de Comerț și Industrie, Agenției de Investiții (Organizația de Atragere a Investițiilor și de Promovare a Exportului din Moldova), Institutului Național de Cercetări Economice (INCE), Oficiului Național al Viei și Vinului, Consiliului Concurenței - 687 de tabele statistice de mare amploare informațională (format EXCEL) privind exporturile, importurile, balanța comercială pe ansamblu, țări, grupe de țări, exporturile, importurile pe grupe de mărfuri și grupe de țări, exporturile și importurile structurate pe mărfuri, grupe de țări și țări, comerțul exterior cu fiecare țară în parte, exporturile și importurile unor

mărfuri la solicitare atât pentru perioada de raport, cât și perioadele corespunzătoare din anii precedenți (separat pentru Republica Moldova și regiunea Transnistreană (mărfurile care au fost declarate prin punctele vamale ale Republicii Moldova)).

La solicitarea agenților economici și mass-mediei din țară, au fost elaborate și prezentate 45 de informații statistice privind exporturile (importurile) Republicii Moldova, structurate pe mărfuri, la nivel de 6 și 9 cifre a NCM, țări de destinație (origine) a acestora.

Au fost calculați și diseminați indicii valorii unitare și indicii volumului fizic la mărfurile exportate și importate în trimestrul IV 2018, anul 2018 în ansamblu și în trimestrele I, II și III din anul 2019 la nivel de mărfuri (9 și 6 cifre a NCM), grupe de mărfuri (4 și 2 cifre a NCM), grupe de țări, cât și pe total exporturi (importuri).

În adresa Diviziunii de Statistică a ONU și EUROSTAT au fost expediate fișiere cu date statistice privind comerțul exterior de mărfuri al Republicii Moldova în trimestrul IV 2018, anul 2018 (date operative și definitive), trimestrele I, II și III din anul 2019 (date operative) atât în ansamblu pe țară, cât și la nivel de mărfuri și țări, pentru a fi încărcate în bazele de date COMTRADE și COMEXT, iar în adresa Comitetului de Statistică al CSI au fost prezentate 46 de chestionare statistice (lunare, trimestriale și anuale).

La solicitarea organismelor internaționale (UNICE/FAO, EUROSTAT, CEFTA, IGC, ISO și ICO) au fost completate și prezentate 25 de chestionare statistice anuale, privind exporturile și importurile de mărfuri ale Republicii Moldova.

La solicitarea Oficiilor statistice din alte țări, Ambasadelor străine acreditate în Republica Moldova, cât și a celor de peste hotarele țării, agenților economici din străinătate, au fost pregătite și prezentate 35 de tabele statistice privind comerțul exterior de mărfuri al Republicii Moldova.

Statistica întreprinderilor și infrastructura statistică

Pentru prima dată în contextul diminuării presiunii informaționale asupra agenților economici la întocmirea și prezentarea rapoartelor, au fost **revizuite și simplificate următoarele** rapoarte statistice:

1-auto, „Prestații de transport rutier”

3-comerț, „Comerțul cu amănuntul”

1-comerț, „Comerțul cu ridicata și cu amănuntul al autovehiculelor și al motocicletelor, întreținerea și repararea acestora”

ASA - Ancheta Structurală Anuală în întreprinderi.

Totodată, a fost anulat formularul statistic 1-CLI, „Case de locuit individuale date în folosință”, informația statistică necesară pentru realizarea lucrării, „Locuințe date în exploatare” fiind prezentată centralizat de către Agenția Servicii Publice.

A fost modificat Cap. LOC, respectiv Anexa 1 din formularele statistice 2-INV (trimestrial și anual), în vederea dezvoltării metodologiei de dezagregare. Astfel, din anul 2020 dezagregarea în profil teritorial se va realiza după locul amplasării clădirilor rezidențiale și nu după locul înregistrării companiei constructoare așa cum se efectua până acum.

În temeiul prevederilor Legii drumurilor nr. 509-XIII din 22.06.1995 (Monitorul Oficial nr.7-17 din 12.01.2018) și Hotărârii Guvernului privind aprobarea listelor drumurilor publice naționale și locale din Republica Moldova nr. 1468 din 30.12.2016, a fost elaborat și aprobat un nou raport statistic anual (3-drum).

În anul de raportare pentru rapoartele modificate a fost elaborată sarcina tehnică privind actualizarea/modificarea produselor program pentru introducerea, verificarea și validarea datelor statistice primare.

În anul 2019 au fost elaborate și plasate pe pagina web a BNS 2 publicații electronice:

- ***Balanța energetică a Republicii Moldova***, care conține informații privind stocurile, importul, producția, cât și distribuția și consumul final al resurselor energetice în Republica Moldova pe tipuri de produse energetice în unități fizice și convenționale (petrol și cărbune) și terajouli
- ***Rezultatele anchetei structurale în întreprinderi***, care este elaborată în baza rezultatelor cercetării structurale în întreprinderi și reprezintă tabloul complex al dezvoltării și structurii indicatorilor economici în Republica Moldova, pe tipuri de activități economice, de la industrie până la activități de servicii de piață. Publicația prezintă date statistice pe un cerc larg de unități statistice ce descriu producția și numărul salariaților, structura principalelor tipuri de activități și eficacitatea lor, precum și activitatea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii.

Este de menționat conlucrarea specialiștilor BNS în cadrul grupurilor de lucru (intersectoriale) la care suntem membri. În decursul anului de raportare reprezentanții BNS au participat la următoarele activități interinstituționale:

- ședință la Ministerul Finanțelor privind luarea deciziilor de menținere, excludere, comasare, optimizare etc. a indicatorilor din formularele statistice din 12.04.19
- ședință la Institutul Național de Cercetări Economice cu tematica, „Antreprenoriatul – oportunitatea reală pentru generațiile viitoare” din 24.09.2019
- ședință la Ministerul Educației, Culturii și cercetării, „Elaborarea Foi de parcurs privind specializarea inteligentă în Republica Moldova din 08.11.19
- ședința de lansare a proiectului, „Strategia sectorială pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung”
- la 2 ședințe a grupului de lucru pentru elaborarea Programului Strategic de Dezvoltare a Turismului 2020-2030, convocate sub egida MEI cu participarea experților USAID, UK AID, Sweden Sverige (Guvernul Suediei)
- atelierul de lucru, organizat de Cancelaria de Stat, în parteneriat cu PNUD Moldova, pentru pregătirea procesului de elaborare a Raportului de Evaluare Voluntară națională privind implementarea ODD (Raport VNR).

Specialiștii BNS au participat la conferința, precum și la ședința de informare cu genericul, „Revitalizarea pentru Dezvoltarea Urbană în Moldova”.

Urmare a colaborării cu organisme internaționale, colaboratorii BNS au participat activ la câteva evenimente din afara țării, printre care:

- cursul de instruire, „Estimarea ariilor mici”
- atelierul de lucru privind inițierea în contul satelit pe energie
- seminar informativ, „Sprijin pentru realizarea procesului de descoperire antreprenorială în RM” (organizat de European Commission)
- curs de instruire, „European Innovation Council (EIC) Roadshow”

- ședință consultativă trilaterală între Comunitatea Energetică, EUROSTAT și BNS, vizând raportarea către organismele internaționale a datelor statistice din domeniul energetic.

Statistica agriculturii și mediului

Trimestrial, au fost efectuate calculele macroeconomice pe agricultură: producția agricolă globală (în prețuri curente și comparabile), contul de producție pe agricultură, silvicultură, economia vânatului și pisciculturii pentru calcularea PIB-lui (producția, consumul intermediar și valoarea adăugată). Au fost efectuate calculele Contului de producție pe agricultură, vânatul, silvicultură și piscicultură în profil regional pentru 2017 în prețuri curente și constante.

A fost efectuată cercetarea selectivă anuală vizând prețurile la mărfurile și serviciile procurate de către producătorii agricoli în anul 2018 în întreprinderile agricole și organizațiile-furnizori de mărfuri și servicii pentru agricultură.

În conformitate cu metodologia FAO, au fost elaborate și plasate pe pagina web a BNS 30 balanțe a produselor alimentare și utilizării lor pe anul 2018.

Pentru prima dată au fost reorganizate cercetările statistice selective ale activității micilor producători agricoli prin elaborarea unui eșantion nou (crearea rețelei noi de centre de cercetare - 90 localități) și revizuirea chestionarelor incluse în Programul Lucrărilor Statistice pentru a. 2019 și implementate în practica statistică începând cu 1 martie 2019. Urmare a implementării noului eșantion în cadrul cercetărilor statistice selective a activității agricole a micilor producători agricoli (CMPA), au fost organizate și petrecute seminare de instruire pentru operatorii de interviu angajați (90 persoane), în incinta BNS și în Centrele Regionale de statistică Nord (or. Bălți și or. Edineț), Sud (or. Comrat, or. Cahul și or. Căușeni):

- privind efectuarea CMPA în domeniul zootehnic (conform chestionarului 2-CMPA, „Efectivul animalelor și păsărilor, producția animalieră obținută și vândută”)
- privind efectuarea CMPA conform chestionarelor 1- CMPA, „Producerea și vânzarea producției vegetale” și 3-CMPA, „Venituri și cheltuieli aferente activității agricole a micilor producători agricoli ”.

Datele cercetării selective în agricultură conform chestionarelor noi (1-CMPA și 2-CMPA), sunt utilizate ca sursă de informație pe producția în fitotehnie și zootehnie la efectuarea calculelor producției globale agricole trimestriale și anuale. Aceste calcule se folosesc direct în calcularea Produsului Intern Brut (pe țară și în profil teritorial).

Au fost efectuate calculele experimentale ale Contului economic de mediu privind emisiile de poluanți în aerul atmosferic pe anul 2015, în conformitate cu Baza centrală a Sistemului de evidență natural-economică elaborată sub egida ONU.

Informațiile statistice din domeniul agriculturii și mediului sunt expuse în publicațiile tematice elaborate anual de către BNS. Culegerea statistică, „Resursele naturale și mediul în Republica Moldova”, ediția 2019, conține date privind protecția aerului atmosferic, utilizarea resurselor acvatice, existența resurselor funciare și forestiere, formarea și utilizarea deșeurilor de producție și consum, ariile naturale protejate etc. Un compartiment al culegerii este dedicat stării mediului în orașe. Totodată, în publicație sunt prezentate date care caracterizează situația

demografică și starea sănătății populației din țară, principalii indicatori economici, gospodăria de vânătoare, încălcări ale legislației ecologice etc.

Publicația statistică, „Activitatea agricolă a micilor producători agricoli în Republica Moldova în a. 2018”, reflectă rezultatele cercetării activității agricole în anul 2018 a gospodăriilor populației și a gospodăriilor țărănești (de fermier) care dețin terenuri de pământ cu suprafața mai mică de 10 ha. Este prezentată informația vizând atât suprafețele însămânțate, structura lor, efectivul animalelor și păsărilor și volumul producției agricole, cât și datele vizând veniturile obținute din activitatea agricolă, mărimea și structura consumurilor și cheltuielilor pentru producția vegetală și animală, utilizarea producției agricole etc. Publicația conține descrierea principiilor metodologice de bază privind efectuarea cercetării, comentariul analitic al rezultatelor obținute și materialul tabelar pentru anii 2014 - 2018, în total pe țară, pe categoriile de producători cercetați.

Se atestă o conlucrare productivă în domeniul statisticii agriculturii și mediului cu autoritățile publice din țară (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția de Mediu, Agenția „Moldsilva”, Serviciul Hidrometeorologic de Stat, Agenția Relații Funciare și Cadastru) în domeniul elaborării datelor statistice, revizuirii sistemului existent de indicatori statistici privind mediul, în conformitate cu Recomandările Comisiei Europene Economice a ONU privind utilizarea indicatorilor ecologici în țările Europei de Est, Caucazului și Asiei Centrale, revizuirii și aprobării rapoartelor privind starea mediului și metodelor de organizare a colectării și prelucrării informației. Cu Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale, Institutul de Geologie și Seismologie, Institutul de Ecologie și Geografie în domeniul utilizării datelor administrative pentru elaborarea publicațiilor statistice.

În cursul anului a fost o bună colaborare cu partenerii internaționali:

- Comisia Economică Europeană a ONU s-a lucrat în cadrul grupului comun privind revizuirea și utilizarea indicatorilor de mediu în țările Europei de Est, Caucaz și Asia Centrală și în cadrul grupului de lucru privind monitorizarea mediului
- FAO, ONU prin prezentarea informației solicitate conform chestionarelor tematice, participarea la acțiunile organizate de către FAO în țară și peste hotare (seminare, ateliere de lucru etc.)
- Agenția Europeană a Mediului - participarea la acțiunile în cadrul *Proiectului privind crearea Sistemului Comun Informațional despre Mediu (ENI-SEIS II)*.

Statistica populației și migrației

Indicatorii statistici din domeniul demografic sunt unii din cei mai solicitați indicatori de către diferitele categorii de utilizatori ai datelor statistice. Din acest considerent, în anul 2019 o realizare importantă pentru domeniul **statisticii populației și migrației** a fost faptul că BNS a recalculat numărul populației pentru ultimii cinci ani prin aplicarea definiției internaționale privind **reședința obișnuită** și prin utilizarea, în premieră, a datelor privind traversările frontierei de stat a persoanelor fizice oferite de **Inspectoratul General al Poliției de Frontieră**. Pentru prima dată în experiența BNS, dar și a țării, revizuirea numărului populației a fost posibilă datorită măsurării statistice a migrației nete, cu aplicarea standardelor internaționale în statistica migrației (excluderea șederilor temporare fiind criteriul de bază). Aceasta va permite utilizatorilor de date și Guvernului să înțeleagă mai bine schimbările demografice, inclusiv dimensiunea și evoluția fenomenului migrației internaționale, pentru elaborarea și monitorizarea de politici în domeniu.

În baza unui acord dintre BNS și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră cu privire la prezentarea informației, BNS a analizat datele depersonificate privind toate traversările frontierei de stat de către cetățenii Republicii Moldova, inclusiv traversările cu documente emise de alte state, cât și cele efectuate de cetățenii străini, pentru perioada 2013-2018, în vederea estimării fluxului migrațional internațional. BNS a elaborat un algoritm pentru identificarea emigranților și imigranților internaționali și a efectuat o analiză complexă ale fluxurilor migraționale.

Rezultatele obținute au fost utilizate pentru recalcularea indicatorilor demografici și anume: rata natalității, rata mortalității, rata nupțialității, rata divorțialității, rata totală de fertilitate, fertilitatea feminină pe vârsta mamei, vârsta medie a mamei la prima naștere, durata medie a vieții pe vârste și sexe, indicii sarcinii demografice, coeficientul îmbătrânirii populației, vârsta medie a populației. Indicatorii demografici recalculați vor servi pentru asigurarea comparabilității și alinierii la standardele UE și ONU.

În cursul anului cu diferite autorități publice s-a colaborat pe anumite domenii ale statisticii demografice și au fost organizate ședințe în vederea stabilirii de comun acord a recalculării indicatorilor demografici (în particular a ratelor mortalității pe cauze de deces), după numărul populației cu reședință obișnuită pentru perioada 2014-2018, necesitatea de a converge seturile de informații din bazele de date ale BNS, ASP și ANSP:

- cu reprezentanții CEC a fost discutat numărul de locuitori ai unităților administrativ-teritoriale în vederea utilizării datelor pentru organizarea campaniilor electorale
- IGPF, ASP, AGE, CNPDCP, MSMPS, UNFPA s-au întrunit într-o ședință de lucru cu scopul de a stabili de comun acord necesitatea de estimare a populației cu reședință obișnuită în profil teritorial.

În contextul colaborării cu instituțiile guvernamentale și nonguvernamentale au fost organizate și desfășurate un șir de acțiuni:

- ședință de lucru cu reprezentanții Agenției de Guvernare Electronică în vederea clarificării unor probleme tehnice ce vizează proiectul de integrare la Platforma de Interoperabilitate (MConnect), prin care urmează a fi accesate seturi de date (inclusiv individuale) din surse administrative
- atelierul de lucru cu participarea reprezentanților Cancelariei de Stat privind includerea abordării integrate a domeniului DMD în programe de dezvoltare
- ședință de lucru cu participarea Ministerului Finanțelor privind numărul populației în profil teritorial
- ședință de lucru cu reprezentanții MSMPS privind implementarea certificatelor electronice constatatoare ale nașterii și decesului
- ședință de lucru cu structurile MAI (BMA, IGPF), a persoanelor delegate de la Banca Națională și de la Agenția Servicii Publice cu privire la examinarea Proiectului Raportului analitic al Profilului Migrațional Extins al RM pentru anii 2014-2018
- cursuri, „Diaspora, migrație, dezvoltare și reintegrare” la Academia de Administrare Publică.

Specialiștii BNS au colaborat cu Fondul ONU pentru populație (UNFPA) în cadrul revizuirii numărului populației cu reședință obișnuită și estimării migrației internaționale, cu OIM în cadrul atelierului de lucru privind tendințele actuale ale migrației forței de muncă.

Statistica socială și a nivelului de trai

Acest domeniu reprezintă o sursă substanțială de date necesare elaborării proiectelor de dezvoltare și îmbunătățire a vieții populației țării. De aceea, în anul de referință BNS a întreprins acțiuni importante în vederea diversificării indicatorilor din statistica socială, care la modul general se referă la sănătate, educație, știință, cultură, nivel de trai, venituri și cheltuieli ale populației etc.

Informațiile din domeniul statisticii sociale sunt elaborate în mare parte în baza datelor administrative, iar a nivelului de trai în baza datelor cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC), cercetare implementată în practica statistică din anul 1954 și care la momentul actual reprezintă o sursă prețioasă de date. Conștientizând importanța acestui domeniu, colaboratorii BNS efectuează o activitate metodologică intensă ce asigură obținerea datelor calitative și relevante, care corespund realității. Astfel, în anul 2019 a fost:

- actualizat Nomenclatorul de mărfuri și servicii armonizat la COICOP UE și clasificatorul veniturilor conform cerințelor UE
- recalculați indicatorii statistici în domeniul statisticii nivelului de trai, justiție, ocrotirea sănătății, protecție socială, statistica gender, educație și cultură pentru anii 2014-2018 în baza numărului populației revizuit
- elaborat pentru prima dată Modulul suplimentar pentru testarea întrebărilor și colectarea informației veridice pentru calcularea Indicelui Sărăciei Multidimensionale
- revizuite și modificate formularele rapoartelor statistice privind utilitățile publice în scopul eliminării dublărilor indicatorilor statistici colectați de alte instituții, precum și în scopul colectării indicatorilor relevanți cadrului de monitorizare a politicilor naționale și conform angajamentelor internaționale (monitorizarea ODD)
- validate datele studiului, „Dezvoltarea Mediului de Afaceri” și elaborate tabelele de ieșire
- adaptat chestionarul pentru *Studiul Generației și Gen* (GGS) la contextul național, identificate întrebările sensibile și elaborată instrucțiunea metodologică
- elaborate tabelele de ieșire necesare pentru calcularea indicatorilor ODD și completarea chestionarului UNESCO vizând învățământul formal, nivelurile 0-4 ISCED
- studiate criteriile de identificare a activităților de CD parte componentă a Manualului Frascati.

În anul 2019 a fost elaborată o gamă variată de informații publice ce caracterizează diverse aspecte ale vieții sociale ale oamenilor. Aceste informații au fost plasate pe pagina web a instituției pentru uz liber:

- *infografice privind situația copiilor în Republica Moldova* – infograficele reprezintă o sinteză a principalilor indicatori statistici privind situația copiilor în Republica Moldova pentru anii 2014, 2016, 2018
- actualizate infograficele în aplicația *GenderPulse* cu date pentru anul 2018

- elaborate publicațiile tematice anuale pentru a facilita accesul diferitor categorii de utilizatori la date statistice:

1) *Educația în Republica Moldova* - o sinteză a indicatorilor de bază privind starea de funcționare și nivelul de performanță a sistemului de învățământ din țară în perioada anilor 2010-2018. Datele sunt prezentate pe niveluri educaționale: educație timpurie, învățământ primar, secundar treapta I și II, post-secundar, non-terțiar, ciclul scurt al învățământului terțiar, licențiatul sau nivelul echivalent, masterul sau nivelul echivalent (nivelul 8).

2) *Aspecte privind nivelul de trai al populației* - conține informații privind principalele aspecte social-economice ce caracterizează nivelul de bunăstare a populației, în special: veniturile, cheltuielile, condițiile de trai, posedarea mărfurilor de folosință îndelungată, consumul în gospodărie etc.

În cursul anului, cu diferite autorități publice, s-a colaborat pe anumite domenii ale statisticii sociale și au fost organizate:

- ședințe de consultare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) cu instituțiile responsabile de producerea și monitorizarea ODD (Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ministerul Afacerilor Interne, Agenția Națională Sănătate Publică, Casa Națională de Asigurări Sociale)
- masă rotundă privind revizuirea indicatorilor din domeniul utilităților publice, cu participarea reprezentanților instituțiilor, care sunt responsabili de monitorizarea sectoarelor privind: funcționarea sistemelor de apeduct-canalizare, infrastructura edilitară și înverzirea localităților urbane și salubritatea localităților
- seminare de instruire a operatorilor și supervisorilor antrenați în procesul de listare a clădirilor și locuințelor în cadrul GGS.

În cursul anului reprezentanții BNS au participat la lucrările (ședințele) grupurilor de lucru (intersectoriale) la care BNS este membru:

- Comitetul de supraveghere al Programului-pilot, „Femei în Afaceri”
- grupul tehnic al Consiliului Național pentru Drepturile Copilului
- a Echipei Nucleu de Țară în cadrul proiectului *Measure Evaluation*
- Comitetul de Coordonare al Programului Generații și Gen
- privind elaborarea Raportului Național pentru implementarea prevederilor Declarației și Platformei de la Beijing
- cu privire la oportunitatea de integrare în SIME a indicatorilor vizând învățământul profesional tehnic și educația timpurie
- vizând specializarea inteligentă
- Conferința științifică Internațională *Cadrul didactic promotor al politicilor educaționale*.

BNS a organizat cu participarea experților internaționali în incinta Biroului Băncii Mondiale pe 27 septembrie 2019, masa rotundă privind prezentarea Metodologiei de calculare a pragului absolut al sărăciei și Metodologia de estimare a indicatorilor sărăciei la nivel de localitate.

Statistica ocupării și salariilor

În anul 2019 a fost elaborată și aprobată versiunea actualizată a Metodologiei Anchetei forței de muncă (ordin BNS nr. 53 din 20 septembrie 2019).

Începând cu 2019:

- a) AFM se realizează pe un nou eșantion de gospodării casnice și conform unei noi scheme de rotație
- b) este utilizată o nouă definiție a „ocupării”
- c) numărul populației cu reședință obișnuită este utilizat pentru extinderea rezultatelor.

Au fost inițiate activitățile de producere a statisticilor privind câștigurile salariale în baza datelor administrative (forma IPC18):

- au fost identificate diferențele între conceptele și definițiile utilizate în IPC 18 și cele utilizate în statistica salariilor
- au fost analizate datele pentru trimestru I 2019 din IPC18 și comparate cu cele din raportul statistic nr. M1 (pentru un cerc restrâns de întreprinderi).

Pentru o cuprindere vastă a indicatorilor din domeniul statisticii ocupării a fost elaborată culegerea statistică tematică anuală, „Forța de Muncă a Republicii Moldova, Ocuparea și Șomajul în anul 2018”, ce conține informații referitoare la metodologia și organizarea anchetei, tabele cu date medii anuale, precum și informații referitoare la evoluția în timp a principalilor indicatori ai forței de muncă, în limbile română și engleză (disponibilă pe pagina web a BNS www.statistica.gov.md). Au fost elaborate pliante pentru gospodăriile populației care au fost selectate pentru a participa la cercetarea cu privire la *Ancheta Forței de Muncă* (AFM). Scopul a fost de a familiariza populația cu AFM, aceste materiale conținând informații de ordin general

despre scopul și importanța cercetării AFM, cum se realizează, întrebările la care trebuie să răspundă populația, precum și ce informații oferă cercetarea, care sunt utilizările acesteia. Au fost elucidați și principalii indicatori rezultați din cercetare.

În cursul anului reprezentanții BNS au participat la lucrările grupurilor de lucru (intersectoriale), la care suntem membri:

- grupul de lucru 6, „Dezvoltarea pieței muncii” al Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru
- grupul de lucru 4, „Reducerea ocupării informale și a fenomenului „salariilor în plic” al Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru
- ședințele de consolidare a capacităților Observatorului pieței muncii din cadrul Agenției Naționale de Ocupare a Forței de Muncă.

Este evident faptul că, colaborarea cu instituțiile publice atât din țară, cât și peste hotare a fost productivă, a adus rezultate bune și a contribuit la perfecționarea profesională a specialiștilor în domeniu. Reprezentanții BNS au făcut prezentarea, „Indicatorii statistici privind piața muncii în contextul Strategiei naționale de ocupare a forței de muncă” la seminarul cu același generic organizat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă (28 ianuarie).

În cursul anului reprezentanții BNS au participat la ședințele:

- grupului de lucru interministerial privind examinarea chestionarelor din domeniul statisticii muncii cu luarea deciziilor privind menținerea, excluderea, comasarea, optimizarea etc. a indicatorilor din formularele statistice (27 mai și 6 iunie). La aceste ședințe au participat și furnizorii și principalii utilizatori de informație statistică
- Comitetului de supraveghere în cadrul Programului de Țară privind Munca Decentă, organizat de *Oficiul Coordonatorului național BIM în Moldova* și la ședințele grupului coordonator și la activitățile organizate în cadrul Proiectului Băncii Mondiale, „Consolidarea capacităților statistice pe baza datelor ce țin de abilități” (beneficiar Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale)
- ședințe de consultare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) cu instituțiile responsabile de producerea și monitorizarea ODD-urilor.

În contextul diminuării presiunii informaționale asupra agenților economici, au fost revizuite și simplificate formularele statistice: M1, „Câștigurile salariale”, M3, „Câștigurile salariale și costul forței de muncă”, FORPRO, „Formarea profesională a salariaților”. Au fost anulate formularele: M4, „Salariile personalului specificate pe unele categorii în instituțiile de învățământ” și FP, „Numărul funcționarilor publici”. Pentru formularele care au suferit modificări au fost elaborate sarcini tehnice de modificare a produselor program, inclusiv pentru raportarea electronică.

Obiective și priorități pentru 2020

În contextul celor menționate mai sus și ținând cont de lecțiile învățate, provocările și constrângerile în anul de raport, dar mai cu seamă de prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2016-2020, Biroul Național de Statistică va urmări realizarea următoarelor obiective în anul 2020:

Dimensiunea planificare strategică

Cadrul legislativ și strategic fortificat și armonizat la cele mai înalte standarde internaționale și europene, în scopul asigurării condițiilor necesare de activitate și funcționare a statisticii oficiale prin:

- propunerea și implementarea unor ajustări pentru structura BNS
- elaborarea și adoptarea actelor normative secundare necesare implementării Legii nr.93 din 26 mai 2017 cu privire la statistica oficială
- elaborarea și adoptarea Legii privind Recensământul Populației și al Locuințelor, runda 2020, a actelor normative secundare necesare implementării acesteia și asigurarea efectuării activităților necesare pentru pregătirea către Runda Mondială 2020 a Recensămintelor
- elaborarea și adoptarea prin hotărârea Guvernului a Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național pentru anii 2021-2030
- elaborarea Strategiei de diseminare și comunicare pentru anii 2020-2022
- elaborarea sistemului informațional automatizat al RPL.

Dimensiunea instituțională

Mediu instituțional fortificat, procese transversale funcționale, resurse umane abilitate și capacitate în scopul asigurării condițiilor necesare producerii indicatorilor și produselor statistice, conform documentelor de planificare strategică:

- diseminarea informației tuturor categoriilor de utilizatori, respectând principiile fundamentale ale statisticii oficiale
- comunicarea și promovarea culturii și cunoștințelor statistice tuturor categoriilor de utilizatori
- utilizarea de tehnologii moderne pentru diseminarea datelor
- asigurarea diseminării informației conform Standardului Special de Diseminare a Datelor al FMI, inclusiv inițierea implementării standardului SDDS Plus
- îmbunătățirea și actualizarea metadatelor pentru diseminare
- inițierea activităților de modernizare a paginii web
- modificarea și adaptarea infograficelor Aplicației GenderPulse la populația cu reședință obișnuită cu serii de date 2014-2018
- elaborarea Publicației Statistice, „Copiii Moldovei”, ediția 2020

- diseminarea rezultatelor Studiului, „Dezvoltarea Mediului de Afaceri”
- familiarizarea utilizatorilor cu modificările introduse în Metodologia Anchetei forței de muncă în 2019 și impactul acestora asupra rezultatelor obținute; organizarea unui atelier de lucru în comun cu Departamentul de Statistică al Biroului Internațional al Muncii (BIM) și Oficiul Coordonator național BIM în Moldova
- implementarea proiectului de asistență tehnică al Uniunii Europene privind Reforma Administrației Publice în Republica Moldova
- implementarea în practica statistică a unui sistem de management al calității, corespunzător condițiilor naționale și standardelor internaționale
- demararea activităților ce țin de implementarea metodei inovative (CAPI) de colectare a datelor și anume pregătirea pentru perioada de pilotare și testare a unei cercetări desfășurate de BNS
- actualizarea și revizuirea sistemului de metadata conform standardelor internaționale în domeniu
- dezvoltarea în cadrul proiectului PAR-2 a unui Sistem Integrat Statistic Informațional bazat pe metadata
- armonizarea și actualizarea infrastructurii statistice la ultimele versiuni ale clasificatoarelor și nomenclatoarelor internaționale
- abilitarea și consolidarea resurselor umane conform cerințelor internaționale în domeniu și necesităților naționale
- implementarea unui sistem informațional de gestiune a resurselor umane pentru facilitarea activității gestiunii domeniului
- elaborarea și aplicarea în practica statistică a unui nou eșantion Master pentru cercetările integrate din domeniul social (gospodăriilor casnice) AFM și CBGC, precum și îmbunătățirea procedurilor de eșantionare, estimare și calculare a indicatorilor de calitate a principalelor estimări
- elaborarea metodologiei de evaluare a calității datelor obținute din cadrul surselor de date administrative și aplicarea acesteia asupra seturilor de date obținute
- continuarea lucrărilor de colectare a datelor referitor la clădiri și locuințe, la nivel de punct de adresă, în contextul implementării Sistemului Informațional Geografic statistic
- dezvoltarea procesului de raportare electronică prin includerea altor rapoarte statistice în platforma de raportare
- dezvoltarea unui serviciu web al BNS de efectuare a schimbului de date cu alte entități de stat prin intermediul platformei M-Connect
- elaborarea Sarcinii Tehnice pentru sistemul DAIS (Data Administrative Information Sistem) și dezvoltarea sistemului DAIS
- elaborarea unui Soft pentru calcularea Indicelui inflației de bază, care va asigura calculul indicilor parțiali ai IPC
- perfecționarea Programului de prelucrare automatizată a datelor care stă la baza elaborării rapoartelor statistice centralizatoare privind comerțul exterior de servicii al Republicii Moldova
- conlucrarea cu specialiștii IT în vederea asigurării modificărilor parvenite a chestionarelor statistice
- lipsa capacităților de utilizare a unui soft de procesare a datelor pentru elaborarea statisticilor cu privire la câștigurile salariale în baza surselor de date administrative

- modificarea complexului automatizat de prelucrare a situațiilor financiare pentru colectarea datelor de la 1 ianuarie 2021 (pentru anul 2020), conform noilor formulare a situațiilor financiare din noile Standarde Naționale de Contabilitate, intrate în vigoare la 01 ianuarie 2020.

Dimensiunea producție statistică

Indicatori statistici produși în condițiile respectării Codului de practici a Statisticii Europene, în scopul satisfacerii necesităților utilizatorilor naționali și internaționali:

- utilizarea datelor administrative în producția statistică în scopul reducerii sarcinii asupra respondenților și diversificării indicatorilor produși de BNS
- recalcularea PIB (metodele de resurse și utilizări), ținând cont de rezultatele Recensământului Populației din a. 2014, prețuri curente, comparabile
- actualizarea ponderilor de cheltuieli pentru calcularea IPC 2020, conform recomandărilor FMI
- realizarea lucrărilor de testare și implementare (de la 01.01.2020) a unei noi versiuni a Nomenclurii Combinată a Mărfurilor (NCM), elaborată în baza Sistemului Armonizat de Descriere și Codificare a Mărfurilor -2017
- corelarea NCM - 2017 cu Clasificarea Standard de Comerț Internațional, Clasificarea Marilor Categori Economice, Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei, utilizând tabele de trecere între Nomenclura Combinată a Mărfurilor și aceste clasificări
- actualizarea normelor metodologice de elaborare a statisticilor comerțului exterior de mărfuri în corespundere cu standardele ONU-2010 și regulamentele Uniunii Europene
- actualizarea instrucțiunilor metodologice privind completarea rapoartelor statistice despre exportul și importul de servicii, în corespundere cu standardele ONU (manualul privind statistica comerțului internațional cu servicii, 2010) și regulamentele Uniunii Europene
- actualizarea registrului agenților economici care prestează (export), beneficiază (import) servicii în baza informației obținute de la Banca Națională a Moldovei privind tranzacțiile internaționale și din alte registre ale cercetărilor statistice realizate de către BNS
- armonizarea în conformitate cu reglementările UE a domeniilor statistice (în cadrul proiectului PAR):
 - 1) *tehnologia informației* – pregătirea a două sondaje-pilot privind utilizarea TIC în gospodării de către persoanele fizice (pe un cerc mic de gospodării, până la 50 de gospodării) și în întreprinderi. Aceasta ne va permite să implementăm o cercetare performantă, care va corespunde necesităților utilizatorilor în schimbul cercetării statistice anuale 1-inf
 - 2) *turism* – identificarea resurselor necesare estimării numărului turiștilor sosiți în Republica Moldova, utilizând baza de date a IG Poliției de Frontieră

- 3) *industrie* – elaborarea raportului de calitate pentru cercetarea anuală PRODMOLD, în conformitate cu standardele Europene
 - 4) *statistica structurală*
 - elaborarea metodologiei și implementarea modulelor SBS (industrie, construcții, comerț, servicii etc.) în conformitate cu regulamentul CE și actualizările ulterioare
 - adaptarea ASA conform modelul GSBPM
 - 5) *construcții și investiții*
 - dezvoltarea metodologiei de producere a indicatorilor statistici vizând fondul locativ existent. Scopul acestei activități este analiza posibilităților de a utiliza datele Agenției Servicii Publice, departamentului Cadastru, drept bază pentru producerea statisticii oficiale cu privire la fondul locativ
 - elaborarea indicatorului, „Costurile în construcții” în conformitate cu recomandările standardelor europene
 - 6) *statistica socială* – evaluarea surselor de date administrative și necesitățile acestora pentru implementarea ESSPROS și elaborarea planului de acțiuni pentru implementarea metodologiei ESSPROS
- actualizarea Nomenclatorului de produse și servicii industriale al Republicii Moldova PRODMOLD lista 2013, în conformitate cu clasificatorul internațional PRODCOM lista 2018
 - pregătirea instrumentarului necesar pentru efectuarea cercetării vizând consumul de energie în gospodăriile casnice, planificat spre realizare în anul 2021
 - perfecționarea statisticii prețurilor agricole în conformitate cu cerințele UE (prețurilor producătorilor și prețurilor la mărfurile și serviciile procurate de către întreprinderile agricole)
 - perfecționarea sistemului de indicatori statistici vizând mediul în conformitate cu recomandările CEE ONU pentru țările Europei de Est, Caucaz și Asia Centrală
 - finisarea calculului experimental ale Contului economic de mediu vizând emisiile în aerul atmosferic (pe anul 2016) și implementarea lor în practica statistică permanent
 - eficientizarea producerii statisticilor vitale prin utilizarea de sisteme tip „multi-registre”
 - recalcularea numărului populației și a migrației în aspect teritorial prin aplicarea definiției internaționale (ONU și UE) de reședință obișnuită
 - elaborarea draftului chestionarelor de recensământ
 - calcularea indicatorilor Indicelui Sărăciei Multidimensionale
 - elaborarea Clasificării Programelor educaționale naționale aliniate la ISCED 2011
 - revizuirea datelor din domeniul educației timpurii, învățământului primar și secundar general, profesional tehnic, colectate de BNS și MECC
 - recalcularea principalilor indicatori AFM pentru anii 2014-2017 în baza numărului populației cu reședință obișnuită
 - elaborarea, revizuirea și perfecționarea instrumentarului statistic.